

dobrovolníků, které přispívá ke stabilizaci výsledků žáků ve vzdělávání apod.¹ Odborná veřejnost se shodla na tom, že se zlepšuje povědomí sociálně znevýhodněných rodin o významu vzdělávání dětí v běžných ZŠ. Za negativní lze chápat přílišné spoléhání běžných škol na aktivní přístup rodičů ke vzdělávání svých dětí. V běžné škole se od rodiny očekává, že bude dítě do školy průběžně připravovat a pomáhat mu s řadou úkolů, které dítě samo nevládá, činí tak více než 50 % rodičů žáků 5. tříd (ČŠI, 2013c). Tyto vysoké požadavky škol na rodinné zázemí vytvářejí silnou bariéru pro děti, které doma podpůrné prostředí ke svému vzdělávání nenacházejí, a odsuzují je k selhávání. Míra závislosti výsledků žáků na rodinném prostředí je v ČR vysoká i podle mezinárodních výzkumů.

Rozšíření účinných metodik pro komunikaci s rodinami sociálně znevýhodněných žáků je nedostatečné, stejně jako je nízká úroveň koordinace mezi službami poskytovanými školou, OSPOD, Policií ČR a neziskovými organizacemi při práci s rodinou.

Jaká jsou konkrétní doporučení

Zkušenosti škol, které vzdělávají žáky se SZ a kterým se daří snižovat školní neúspěšnost, poukazují na zvýšení účinnosti všech opatření při zapojení rodičů do spolupráce se školou, učiteli a asistenty. Řada navrhovaných opatření se týká předškolního vzdělávání, motivace k dokončení středního vzdělání, poradenského systému i přípravy pedagogických pracovníků. Doporučení směřují k důslednému vyžadování plnění rodičovských povinností vyplývajících ze zákona, maximální oboustranné komunikaci, získání zájmu rodičů různými motivačními formami a k budování vzájemného respektu a důvěry.

Na úrovni MŠ

- Pozvání rodičů i s dětmi do MŠ.
- Kontaktování rodin předškoláků.
- Úzká spolupráce MŠ a rodičů při hodnocení výsledků vzdělávání dětí, včetně přijímání potřebných opatření.

Na úrovni ZŠ

- Využívání netradičních forem pro pravidelné třídní schůzky, například besídky s prezentacemi výsledků žáků.
- Poskytování pravdivých, častých a srozumitelných informací o výsledcích a pokroku ve vzdělávání jejich dítěte.
- Rozhovory s rodiči při rozhodování o další vzdělávací dráze žáka.

Na úrovni SŠ

- Soustavné informování rodičů po celou dobu studia o průběhu a výsledcích vzdělávání.
- Včasné informování rodičů v případě nedostatečných studijních výsledků.

---

1 Existují zpracované metodiky, např. z projektu CPIV, které je možné účinně využít.